

ВETERАНСЬКА АРМІЯ РОЗВ'ЯЗУЄТЬСЯ

ТИСЯЧКА ВЖЕ ВИХАЛА ПОІЗДАМИ.

ДЖАНСТАВН (Па.). — Кілька годин після того, як Ватерс, командант "бонусової армії", приказав їй розійтися додому, ветерани почали всідати на поїзди та відїжджати на захід. Мейор Меклоскі, на котрого запрошення "армія" сюди прибула, заявив ветеранам отверто, що він їх довше в місті держати не може; він рівночасно обіцяв їм заплатити поворот заїзничого та заручив, що поїдуть додому як пани, якщо вони виберуться додому зараз. Звідки Меклоскі роздобув гроші на заїзничого для ветеранів, це поки що тайна.

Проти розбивання "армії" заявила тільки група завзятих ветеранів, які планують заложити новий табір у Вест Вірджинії.

СЕНАТОР БОРА ПРО ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

МІНЕАПОЛІС. — Сенатор Бора заявив тут, у своїй промові перед університетом Мінесоти, що економічна конференція держав не може так довго погодити світової кризи, яко довго вона не погодить питання воєнних довгів, репарацій та зброяння.

На думку сенатора, теперішня криза є випливом війни.

РЕЗИГНАЦІЯ ЧЛЕНА КАБІНЕТУ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Роберт Ламонт зрезигнував зі становища секретаря (міністра) торгівлі в кабінеті президента Гувера. Як причину резигнації Ламонт подав бажання вертатися до бізнесу.

На його місце секретарем торгівлі іменованний Рой Лайкмен Чепін з Дітройту.

АМЕРИКА ДАЛІ ПЕРЕДОМ НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ГРИЩАХ.

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. — Олімпійські ігрища далі стгають величезні товни народа. У середі, приміром, змаганням пригладжало 85,000 видів.

Америка далі веде перед. Добула вона досі 208 і пів пунта, Франція 58, Німеччина 54 і пів, Італія 37, Англія 35, а Канада 27.

ПЛЯНУЮТЬ ШЕ ОДИН ТУНІЛЬ МІЖ НЬО ЙОРКОМ І НЬО ДЖЕРЗІ.

ВАШИНГТОН. — Уряд порту Нью Йорку відніс до Фінансової Корпорації за позичкою в сумі 75 мільйонів доларів на видобування другого тунелю для вояз між Нью Йорком і Нью Джерзі. Тунель має бути вивізний проти 38-мої вулиці в Нью Йорку.

СУХІ ПРИГОТОВЛЮЮТЬСЯ ДО ВЕЛИКОГО КАМПАЇНИ.

НЬО ЙОРК. — Комітет злучених прогигієйних товариств видав відозву до своїх прихильників збирати гроші на велику кампанію за прогигієйно, яку комітет має повести зприводу осінніх виборів.

ДЕРЖАВИ ОСТЕРІГАЮТЬ ПРОТИ ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН. — 19 американських держав видали південно-американським державам Парагваєві й Болівії остерогу перед війною. Держави кажуть, що вони не дадуть своєї згоди на задержання території, добутої війною.

ВЕЛИКІ БУРІ В БРАЗИЛІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Сао Крістовао, передмістя столиці Бразилії, навістив торнадо. Шкоди матеріяльних величезні. Багато людей погинуло, а ще більше були тяжко покалічені. Злива була така велика, що вода залаяла митницю та знищила багато зложеного та товару.

Об дім сильної митниці вдарив величезний камінь, розбив дах та вивалив стіну. Через діру наплив до багатоводи, яка знищила сім. Думують, що той камінь це частина митниги (падаючої зірки).

ДОВРИЙ ВІНАХІД.

НЬО ЙОРК. — Книшній невідомою особою камінь поцівав у голову Рована Пулі, 48-літнього моторового на поїзді залізничі, "Бі-Ем-Ті", який їхав до Сі Біч. Моторовий упав сейчас без памяти, пускаючи при тім з руну кілька миль. Заходила небезпека, що поїзд полетить тепер наліпато. Та в поїзді були автоматичні гальми, які починають працювати, як ніхто не веде інших гальм. Поїзд автоматично задержався. Раненого моторового вивезено, а його місце заняв другий, котрий сейчас повів поїзд далі, майже без опізнення.

ЗНАЙШЛИСЯ ОБОРОНЦІ.

ГЕМСТЕД (Лонг Айленд). — Тут став організуватися комітет горожан оборони полісменів, зложованих за побивання людей, підозрюваних за злочин. Гіде їм передовсім про полісменів, які мають відповідати за смерть Гаймена Старка. Кажуть ті оборонці, що суд над полісменами може здеморалізувати поліцію.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРИ БРАНЦІ.

Перед карним трибуналом у Львові ведеється велика розправа, що є епілогом голосних зловживань будуючого маюра лікаря д-ра Юр. Урбановича при бранці, засудженого на 3 роки в'язниці і деградацію. На даві обвинуваченні засудили 32 жидів, що мали ріжні інтереси з д-ром Урбановичем. Прокуратор закинув їм, що давали Урбановичу хабарі за видавання фальшивих лікарських свідоцтв, на основі яких збільшували їх в військовій службі. Розправа триває кільканацять днів.

КОНКУРЕНТ АЛЮМІНІЯ.

Алюміній, який завдяки своїй легкості знайшов таке широке примінення у промислах, має тепер грізного конкурента. Є ним берилій, який одержують з відкидуваних досів відпадків руд. Надається він передусім на скелетні літаків і інших воздушних судів.

Берилій є легший на третю част від алюмінію і заравом є від нього багаті треваліший. Більше пружиний від алюмінію, і навіть від сталі, опирається він діаліжно солоній воді й інших течей і пар, що нищать більшість технічних металів. Колір його ясно-сірий. Аліаж, зложений з 70 проц. берилію і 30 проц. алюмінію, є багаті лекший від цього останнього і є відпорний від дуралюмінію, найдекшою домі технічного металу.

ПРОЦЕС ЗА ЗІРКИ БЖЕ ХОВИЧКА.

Давою по фундатори та обранці творців мистецтва Обже ховичові виступила з процесом проти польського Народного Т-ва у Львові, якого головою є проф. Бальцер Чмало. Домагається звороту чинного предметів вартості кодо 2 мільйонів золотих. У тім сумі є і вартість маєтку Калынічів (пов. Мостиска). Вони домагаються уневажнення звинувачення; домагається тієї частини майна, яку на її думку вивозили обжемає запис її пок. чоловіка. Апеляційний суд вилучив претензію Ожеховичів. Тепер вдові остаеться ще відклик до найвищого суду, та тоді вона, з огляду на означення вартості предмету спору, мусіла би зложити кодо 60 тисяч золотих як стемляву оплату.

„РОЗМОВА“ КНЯЗІВ.

Значний політик гр. д'Орессон описує незвичайно цікавий епізод з життя корольовських дворів. Діалоги це на данському дворі в Конгензі. Коли двір шов на виставу до театру, то мусів єе підчас перерв удавати перед виданими своєю сеселітєй, д-брий гумор. Але це не були теми до розмов. Щоби всеякати дати „ладу“ оживленої розмови, князів і князі мали уловелєний звичай, числити до 100, а опісля знову зачинали від 1. Отже архієпископ зачинав: „1, 2, 3, 4, 5“. Відповідала йому усюхуючись архієпископ: „7, 8, 9, 10, 11“. Князь Інгеборг, інтересуючись розмовою, втручався: „12, 13, 14“, а найбільше балакував князь Тіре заперечив живо: „15, 16, 17, 18, 19, 20, 21“. А вийді, вийдені в ложу, говорили, який сьогодні двір веселій і балакував. Що за гумор! Але як і всі дуже розмовні!

410 ЗОЛОТИХ КАРІ ЗА МОТИЛУ.

Вночі з 14-го на 25-го травня спали хлопці в селі Забишні, пов. Сокале, могли в честь українських героїв на місцевому цвинтарі. Заалармована поліція вислала з Соколя поліціянти на роверах і вони арештували Гриця Гуляського, Павла Гука та Михайла Литвина. Їх випустили по продержанні від півночі до 8-мої рано. Дня 4-го червня ходив по селі поліціянт з наказом розсіпати мотилу. Але могли докінчено й 5-го червня по вечірні її поствіяти місцевий парох о. Сямко. За сипання цієї мотилу парохано 410 золотих (усіх у Забишні) карою по 10 злот. а б 2-бої арешту. Вони внесли сю справу на судову дорогу.

СТОЛІПНЕ ПОДРУЖЕ.

В однім сербській селі коло Нішу святкувало дия 26. червня ц. р. двоє селян столітноріччю від дня вступлення їх в подружжє життя. Муж має 117 років, а його подруга 115. У світі вважали част понад 100 синів, унуків і правнуків. Обидвоє старенькі ще здорові. Начальник селян поздравовив новоявіта та запевнів, що вони найстарше подружжє в світі.

НАРОБИЛИ СОБІ ХАЛЕПИ.

До села Чотанги (пов. Долина) прийшли агітувати три бандити. Місцеві люди зареагували на непрощену агітацію в той спосіб, що назвали бандитам забирати геть з селян. Колиж ті не послушали, почали їм гнати з села бучи і п'ястком. Бандити скорилися до місцевого двора. Власник цього двора станув у їхній обороні та віддав до товни низку стрілів із револьвера.

ЗНАЙШЛИ НАЙСТАРШІ ОРГАНИ.

У музичних кругах панує звичайною думка, що органи, що „короліву інструментів“, виникли шовно в середніх віках. Однак недавно наспіла вістка, що біля Будапешту, на території колишнього римського міста Аквінуму, відкрив розкопками показані останки досить великих органів, з яких осталися тільки бронзові частини. Були вони певнятими та мали аж 52 дудки. Директор Народного Музею в Будапешті сподівається зреконструувати їх цілком.

БОЛЬШЕВИКИ КУПИЛИ ДІСТ ПОЛЬСЬКИХ ШПИГУНІВ.

Розстріляний недовго в Польській радській шпигунів Борковський та Баківський, які працювали в генеральному штабі у Варшаві, продали большевикам лісту польських шпигунів у Росії. Тому большевики арештували й розстріляли багато польських шпигунів, а між ними й будуючого комуністичного посла до Варшави, Яковлевського. За останніх вісім місяців у Польській рійській спосібним покварено 63 шпигунів, що служили радянській Росії.

ВІДЗАНЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СПІВАКА.

У Відні відбувся недавно міжнародний поліс співаків. Українці взяли участь д-р Василь Тарас (родом з Велдака, пов. Долина) і дістав почесну відзнаку, себто одно з перших відзначень.

ЖЕРТВА НАУКОВОГО ДОСВІДУ.

Один із першорядних японських лікарів у Токіо, д-р Котаро Шірай, працював від низки літ над винаходом т. зв. „еліксир життя“. Вкінці вдалося йому виготовити таку теч, яка мала скріпляти енергію та душевні сили людини, що її напилися. Щоби остаточно переконатися про задачі прикмети цієї течі, д-р Котаро Шірай задумав напиться її. Наслідок цього експерименту був такий, що до двох годин д-р Шірай покінчив смертю.

ЦІКАВЕ ДЛЯ ФІЛІТЕЛІСТІВ.

Одна філелістична фірма в Гарижі виставила на продаж придобані поштові значки. Поліція обвинувачувала згадану фірму в ошуці. Фірма боротиться тим, що вона знайшла зовсім легально в посяданні згаданих значків. При тім на годі показавало, що фальшиві значки тишається великим попитом. Вартість деяких фальшивих поштових значків доходила до 300 золотих. Тепер суд вирішить, чи можна продавати й перекупувати фальшиві поштові значки.

ВЛАСНИК ДОМУ В ОБІГМАХ ЛЬОКАТОРІВ.

Леон Герфінке, власник каміняний при вул. Низкий у Варшаві, зайшов на диях до цієї каміниці щоби упоминати в своїх льокаторів за задегелю коріне. З 3-файго Гафтиш, яка винна йому коріне за три місяці, почав він сварку, яка швидко перемінилася у велику авантюру. На поміч згаданий льокатор прийшли майже всі мешканці каміниці. Коли Герфінке вдарив Гафтиш пальцями по голові так, що вона втратила притомність, товпа мешканців хотіла Герфінке зашпигувати. Цей останній скочився до хати дозорця. Юрба льокаторів не дала за витрану й, вилонивши вікно та дасері, адегелас до хати, де пограбляла Герфінке ножами і побила камінями. Заалармована поліція з трудовою виврала власника каміниці з рук розшліаних напасників. В дуже важкому стані відвезено його до шпиталю.

ПЕРЕМОГА ГРАМОФОНУ НАД ФОРТЕПІАНОМ.

Офіційна, англійська статистика оголосила на диях цікаву статистику, яка свідчить про те, що механічна музика шораз успішніше конкурує з фортепіаною. Від 1924 року продукція фортепіано зменшилася майже на 50 відс. Зате продукція грамофонов зросла в цьому часі на 180 відс. а продукція грамофонових лант на 300 відсотків.

ВІДІ ВЛАСНИХ ДІТЕЙ.

В селі Дермант (Волинь) Марія Галичова вродила близнят, що були з собою зроз. Сім. Немасяла мати разом зі своїм чоловіком Кирилом за вдові дити і законала їх у горді. Все викрило й Галичів потягнуло до відпозначення.

САРАНЧА В РОСІ.

Піднесені сходи околиці Москвишани над середньою Волгою настигли великі хмари саранчи. Їх зва знищила в короткім часі кодо 40 тисяч ерків. Зависла. Большевицька влада вислала війська з літаками й газами до нищення саранчи.

РОБІТНИЦТВО РОЗБІГАЄТЬСЯ З ДОНЕЦЬКОГО БАСЕЙНУ

РОБИТИ ДОВОДИТЬСЯ ГОЛОДНИМ. ЗАРОБІТОК НЕ ВИПЛАЧУЄТЬСЯ СВОЄЧАСНО.

ПАРИЖ (Франція). — З України приходять відомості, що в Донецькому вуглевому басейні вугледоки знову розбигаються. Причиною цього є тяжка харчова криза та несвоєчасна виплата заробітної платні. Раніше влада довила відтаків й силою вертала їх знову на працю, але тепер перестала це робити, бо не могла зменшити кількості відтаків, а до того спійманих треба було годувати та утримувати спеціальні війська, що вилучували „дезертирів з трудового фронту“.

До тяжкої харчової кризи приєднались ще інші фактори, що примушують робітників тікати з комуністично-державних шахт. Влада установила грошову кару за кожне ушкодження інструменту, чи яку іншу шкоду, що завжди неминуча при праці. Особливо багато карують вугледоки за зіпсування машини, які між іншим знаходяться в дуже тяжкому стані. Багато частин у машинах зроблено з чавуна замість сталі, нема досить олію до оліювання, нема майстрів, щоб переглянули машини й своєчасно зробили дрібні направи, які вратували машини від більшого ушкодження.

Тому, коди приходив час робітничови отримувати заробітну платню, то влада не виплачує її повністю, бо затримувє кару за ріжні ушкодження при праці державного майна. Дотогю й решти не можна одержати своєчасно, бо „грошей нема“, „готівки ще не прислали“, розрахунків ще не зробили й т. д. Отже й ту мізерну платню, яка лишається після всіх „вивертань“, виплачують з опізненням на тижні, а то й на місяці. А дома тимчасом жінки та діти пухнуть з голоду.

Щоб зарадити харчовій кризі, влада дозволила селянам вивозити на вільню продаж харчі. Та селянам тепер нема що вивозити, а коли шй і трапляється, то в такій кількості, що на склянку молока приходиться сотка покусів, а на одно яйце кілька десятків. Ціни на все непомірно високі та й то нема що купувати.

МУСОЛІНІ ПОХВАЛЮЄ ВІЙНУ.

РИМ (Італія). — Прем'єр Мусоліні виступив з більшою статєю в газеті „Лі Полюво д'Італія“. В цій статті він підносить значніа війни як чинника, що плекає шхилістність та відбаву в націях і дає товчок до активності на ріжних ділянках людського життя.

Мусоліні вважає пацифізм шкідливою утопією й думає, що війна буде так довго існувати, як довго існуватиме людство.

НІМЕЦЬЧИНА ДОМАГАТИМЕТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТІ.

ЛОНДОН (Англія). — Німецький посол в Англії, граф Бернсторф, повідомив міністерство справ закордонних, що Німеччина буде офіційно домагатися перед Лігою Націй рівноправності з іншими державами. По статисти „Ліги Націй така рівноправність належить всім членам „Ліги Націй“. Отже і в справі забезпечення оборони своїх кордонів від зовнішнього нападу всім державам прислугує рівне право.

Тому Німеччина буде домагатися згоди Ліги Націй на збільшення своїх збройних сил, які потрібні для оборони Німеччини, приймаючи на увагу, що вся Європа, а зокрема сусіди, Німеччини, надзвичайно сильно озброєні. Отже коли не буде загальної зменшення зброєння, то Німеччина пітне зброєрїтє, не зважаючи на заборону верзайським миром.

В Англії до цієї заяви німецького посла поставились дуже уважно й хоч признають юридично слушним домагання Німеччини рівноправності й у зброєнню, всеж боються підтримувати Німеччину в цьому, бо тоді й інші держави таксамо будуть домагатися знесення міжнародних договорів, які обмежують їх на власних територіях, як наприклад гарантії національним меншинам і т. п.

У МАНДЖУРІЙ КИНІТЬ.

ХАРБІН (Манджурія). — Повстання на північ Манджурії все більше розростається. Рух на Південно-Манджурійській залізничі, що знаходиться в руках Японії, цілковито спинений. Між японськими військами та повстанцями точаться все більші уперті бої, які приносять значну страту обом сторонам. Японія поспішно посиляє підкріплення своїм військам у Манджурії. Всі признають, що від часті боїв Японці над рікою Ноні, в початках інвазії в Манджурію, становище Японців ще не було так тяжке. До того на півночі Манджурії тисячі квадратних миль залиті водою, що виступила з ріки і озер унаслідок дощів, які падали безперервно 21 днів. Населення тяжко терпить і йому також треба давати якусь допомогу, бо можливі масові заворушення.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
SUBSCRIPTION RATES: PER COPY: 7.00
One year \$7.00
Six months \$3.75
Three months \$2.00
Foreign and Jersey City Rates: \$10.00
One year \$10.00
Six months \$5.00
Three months \$2.75
Tax "Liberty" 5-0488, Tax U. N. Assoc. Montgomery 5-1838.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НІМЕЦЬЧИНА ПЕРЕД ТРОМА ДОРОГАМИ

Вибори до німецького парламенту, що відбулися минулої неділі, не дали, як відомо, переваги ні одній німецькій партії. Не здобув собі переваги фон Пален, котрий перед виборами пробував різні диктаторські штучки, певно в намірі впливати ними на вибори в свою користь. Не здобув її Гітлер, який запевняв Німеччину її зовнішній світ, що нездовго добуде собі не звичайну більшість, але дві третини всього парламенту та в цей спосіб піч-не в конституційний спосіб систему фашизму в Німеччині. Не здобув переваги і республіканці, яких силу будував Брінгін.

Наслідком цього вислідів виборів сталося передовсім те, що фон Пален далі лишається при кермі уряду. Тому він і публічно заявляє, що він власний виграв вибори, коли опозиція не потрапила його повалити. До певного ступеня перемога це є, але не це називав фон Пален перемою в своїх виборчих промовах. Йому йшло про те, щоб німецький нарід дав йому повноваження на диктатуру. Німецький нарід такої повноваження не дав, і це є невдача, а не перемога. Хоч фон Пален далі в уряді, то він диктатури завести не може, і тому республіканська група партій може теж підносити претензії на перемогу.

Підносять її й комуністи. Вони кричать, що фон Пален збирається завести диктатуру, щоби роздати німецький комунізм. Фон Пален не виграв, диктатури не буде, комуністів не знищать, отже комуністи горю. А в Москві комуністичні лідери вже думкою багатіють, що нездовго добудуться в Німеччині, розчаровані виборчою невдачею, стануть масово лунити до комуністів, та що комуністична революція в Німеччині вже за закритою уліц.

З розвою політичних подій у Німеччині видно, що Німеччина починає поволі перегрупуватися політично. Ріжніми між ріжними партіями зтираються, а зате різко зачерчуються ріжніми між трома групами: Гітлер об'єднав всі праві партії в одну консервативну групу. Наліво стоять комуністи. В центрі демократична коаліція, що недавно була при правліно. Кожда з тих груп стоїть за виразно означену політику в нутрі її назовні. Кожда з тих груп робить компроміси у середині групи, але заховується безкомпромисово супроти інших груп. Кожда старіється потягнути маси німецького народу за собою та штовхнути цілу Німеччину на інші тори, ніж хочуть інші партії. Німеччина стоїть перед цікавими подіями.

M. T.

ТАБОР "РЕАЛЬНОЇ" ПОЛІТИКИ

(Допіс зі Львова).

Один із наших письменників писав: "Кожна справа вишкова боротьба — це за кожен раз і в кожному середу, де вона повториться, боротьба безумова і всеща, боротьба всім і всім силами, словом — боротьба на життя і смерть. Вишкова боротьба між-собами, між-дорогами її під-дамаї нема, ніколи не було й бути не може".

Та ці правди не хочє знати опортуністичний табір, що складається з ріжних політичних груп і партій, які провадять "реальну" політику, проповідують "органічну працю" та мають "орієнтаційні кон-цепції". Всіх їх визначає одна спільна риса: всі вони хотіли б "хитро-мудро, невеликим ко-штом" "збудувати Україну".

І так одні (Унерліф) вже від роки проповідують: Українці самі не можуть побороити всіх ворогів, а що більше, навіть самих большевників; тому ми вступили в союз із Польськими і відступили їм західно-українські землі; за те польські війська освободили й Україну злід большевницького ярма; тоді ми там створимо нашу державу, створимо власне військо, а коли скріпимо — відберемо від Польськ Західну Україну; а колиб навіть мали на заведін зрезигнувати з Західної України, то це випа-дінється самостійністю Великої України.

А другі (гетьманці) кажуть: Росія завела, щоб її поборо-лю Польща, а тим більше ми самі не зможемо її побороити, та й ще тепер, в стані нашого повенелення; зате є деякі по-бороити Польщу. Тому нам тре-ба жити в згоді з Росією, ут-ворити "союз 3-ох Русей" з Мо-нархії московської, україн-ської та білоруської під скіп-тром московського монарха; тоді легко побороємо Польщу, відберемо Західну Україну і так дїбемося "коштористі"; а тоді зможемо зрезигнувати злід союзу з Московщиною, а коли й ні, то також нічого злого не буде.

А треті (соціал-революці-онери) кинули кідч: монархія в Росії не буде й не до-бре, щоби була, бо буде нас, гнобит, як давніше гнобила; зате треба утворити соціалі-стичну "Лігу Восток Європи" у союзі з російськими соціалі-стами; Україна тоді легко від-бере свої землі від Польщі, буде соборна й самостійна, бо союз із соціалістами не буде ніякою невдовою, а союзом са-мостійних держав.

Четверті (Уніфіці) вже дав-но зачали голосити: ми не мо-жемо освободити нараз, а лише поступено, етапами; тому даймо за галіційськ загумінок і тут старіємося дістати автономію; тоді ми скріпимо й наша самостій-ність приїде автоматично.

А п'яті (соціал-радикали) кажуть: біда наша не в Поль-щі, а в фашистській диктатурі з Польщі; колиб не було дикта-тури, то польський працюю-чий нарід погодився б з укра-їнським працюючим народом; отже в ІІ-м соціалістичним Ін-тернаціоналі наше спасіння.

Шесті (соціал-демократи) додають до того ще й боль-шевицьку диктатуру, як при-чину неволи на Великій Укра-їні, й також шукають спасіння в ІІ. Інтернаціоналі й у світо-вій демократії, а передовсім в організації українських на-родних мас до боротьби за самостійну демократичну со-борну Україну.

Семі (радянці) говорять: Ми вже маємо українськ дер-жаву над Дніпром, а треба на-м тільки висвободити злід Польщі; тому наше спасін-ня у большевизм, які при-дучать Західні Зерлі до Ра-дянської України, й тоді буде-мо мати самостійність і собор-ність.

Восьмі (католики Хомиши-на) заявляють: Радянська Ук-раїна це царство Антихриста й "не Рада Амбасадорів, але Провидіння Боже поставило нас, як частину українськ наро-ду, під власть польської

держави і цьому зарядженню мусимо підчинитися; хотів би нас держава гнобила й перес-лідувала, то такі маємо за-васіння й всоди зачувати нашу людяність; наша лю-дяність має до того стріми-ти, щоб польська держава бу-ла сильна й забезпечена". Ми тоді дістаємо автономію, а там далі побачимо.

Що більше, маємо й таких "реальних" політиків (Паней-ко), які постійно міняють свої орієнтації, в залежності від того, де бачать силу: коли Денікін був сильний, тоді він держав концепцію заучених виграв схожу Європи, отже союз із білими Москалями; коли упав Денікін, а боль-шевики закрипили свою вла-ду, то вони перекочили до рад-нофільської орієнтації; колиж із большевниками зачало бут-не те, то давав пропози-ції територіальну автономію під Польщею.

Ми вже навіть не говоримо про те, що всі ці "концепції" "реальної" політики не мають ніякої об'єктивної вартості, бо ні Польки не думають при-творити України над Польщею (доказом на це є хочби похід Лівих на Київ в 1920 р., різийкий мир і пакт з боль-

шевиками (Денікін, бабатур-гучи від давньої історії й те-перішньої галіційної думки польських провідників); ані не думають вони про ніяку авто-номію на Західній Україні (доказом на це є "пацифіка-ція" з цілим дотерпілим ви-нищуючим режимом згідно з планом, на який зусили Русі); ані російські монархисти не ду-мають про самостійну Україну (доказом не тільки стара мо-нархія, але й поведіння "чор-ної сотні" на Україні за часів гетьмана Скоропадського, та воєнна акція Денікина на Ук-раїні); ані російські демократи а соціалісти не думають про самостійну Україну (доказом на що є російський правитель-ства за часів Центральної Ра-ди, що навіть на автономію не хотіли дати годів); ані боль-шевики не "будають" україн-ської держави й не думають принести волі Західній Укра-їні (доказом Соловко, комуні-стична партія і різийкий мир); ані ІІ. Інтернаціонал не дасть нам спасіння (доказом його рішення про непоруш-ність польських державних границь польських державних границь і засудження ним уся-акції в совітських Союзі).

(Кінець буде).

ЩЕЩО ПРО ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

В останньому часі одержала читач (зглядно трох в двох наша Редакція два числа "Фізичне виховання на радянській Україні"). Є не на Рад. Україні, як і в цілому двотизені, який мав би бу-ти присвячений всесторонньо му плеканню фізичної культу-ри на Україні.

В дійсності, колиб хто хо-тів його взяти до рук з метою знати там ряд факхових ка-зівок, як браться за фізичне виховання та з ділянки рухан-ки, дуже завісив.

Двогизенік, як орган В. Р. Ф. К. (Вищої Ради Фіз-Куль-тури) є чисто — пропаганди-ним часописом казюночної муніципальної "фіз-культури" щето фізичного виховання, і з цієї волю-партійної точки трактується в ньому фізичне виховання.

Як виходить зі змісту обох

Що торкається загально організації рамок фізич-ного виховання на радянській Україні, то воно є відомо за-лежне від Москви. Як у ко-жлій іншій ділянці громадян-сько-державного життя, все є централізоване у ст. зв. Всесо-юзних установах, так і в цьому випадку організації фізичного виховання є цен-тралізована у Всесоюзній (Всесо-риській) В. Р. Ф. К. (Вища Рада Фіз-Культури). Л.

(Вісті з Лугу).

Даймо змогу "Рідній Шко-лі" в Старому Краю наладити широку постіпну мережу ста-нцій рідного національного виховання на українських зем-лях.

Ярослав Гашек.

ДЖЕН-СІ, НАЙВИЩА ПРАВДА

Я дістав приказ зорга-республіки в Нау-Цін, у Лін-цувати політично-протівно-часту з китайськ полку, я-кий-Чоуїно прислав на до Іркутська з Далекохосної ре-спубліки. Я негайно написав до команданта полку Син-Фу кілька рядків: "Прошу Вас прийти в політвідділ армії". У відповідь я одержав чорну ко-верту з наліпленою на блакит-ний паперовий листок адреси, що означала точку першої класи.

Зміст того листа відповідав усім правилам приличності мандаринської грамматики: "Велимишановий та Любий Пане!

"Вноря я мав честь одержати Вашого листа, в якому Ви запрошували мене такими похвальними словами, що як я їм читав, мені заволоділо почування сродом, тому, що я не досвідчений такої великої че-сти, яку Ви мені виявляєте.

"Тим листом я спішу Вам, велимишановий та найдо-брий пане, висловити мою глибоку вдяку, а про це інше я позволяю собі поговорити з Вами під час особистого ві-двіду. Висловлюючи Вам пись-менно почування найвишого признання та поважання, я ко-ристується кією для мене не-забутньою нагодою, щоби по-бачити Вам найліпшого шаст-я.

"Син-Фу, найпокірнішій слу-га та почальний першого ки-тайського полку Іркутської губернії; бувший генерал і на-чальник гарнізону Китайської

сім кімнат, у котрих вікна, двері, перегородки, дерев'яні завіси та стіни бачили моїх предків. Я дістав титунів ді-ста дан срібла від купця Ші, при посередництві Ван-Сун-ї службовця Тун-Цзі. Я передав їм дев'ять контрактів на дім. Потім заплатив векселем бан-ков Чжуй-Тай в Санденській провінції Ліценсійської округи тисячу дан срібла та від-їхав у Шангаї. Це діялося восьмого року, шестого міс-ця, тринадцятого дня, за во-лодіння оборонця престоло-Гау-Ау-Цуй. В Шангаї я пі-шов до касарень Шау-Чу-Хен. Там учився я дванадцять лі-р. Мене іменували генералом. У-ряд дав мені в дарунок два мішки чорних, су-сних черешок, один міш-шок ластівкових гнізд дру-гої сорти, два мішки нямно-во, один мішок сушеної риб-и, три мішки коров'ячих шкі-р. Це все купив в мене купець Чан-Чу-Хав, заплатив мені чо-гирти тисячі соі дан срібла та бланшю опію. Ме-не мали іменувати начальни-ком шангаїської пристані, однак тоді мені приключилося нещастя. На прощальний вечір-ї я образив маркера до-гри Хау-Фу, якому всі служ-бові були вірні. Мене за ка-ру північних служби в гарні-зоні північних земель. У Нау-Цін, Лін-Ху, Син-Ші, У-Чжен, Шан-Ау-Лін і Чжен-Це що пі-шов я діставав червоного лі-ста бу-фа з лу-чів-цень, з предложем, щоб я пішов до Іркутська злід збірки подат-ків в імені славного президен-та до Юан-Ші-Кай, який був ві-леним Ду-Цзяо мого (божко).

Всі Гуань-фу, мандарини пів-нічних провінцій, мене бояли-ся, бо я звертав дуже увагу на їх моральність. Я шукав у пів-нічних провінціях Джен-Сі найвищої правди, яка веде до досконалості. Так, як то ка-жуть, правда в очі коїе, Пиді-ї вороги доносили північному у-ряду, що я тямно, або, як на півночі кажуть, тям-чан-ді, чоловік, який бере хабари. А як усе зважав на мораль-ність і поведінку, приймав ли-ща сі-чен-чє-ї — маленькі даруночки на покриття подо-рожних розходів. Коли я ста-рився стати досконалим, учив-ся і підчас походу з книг. Старий мудрість часів першо-ї династії, мій вороги обвину-вачували мене в цьому, що я дав головному почтаїстрові провінції Син-Ші, могому лю-бому та найліпшому приятелю-ві Чжу-Чжен-Куан, який пере-возив у Пекин від границь Монголії зброїні податки та митні оплати, охоронний відділ-тишки тому, щоби Чжу-Чжен-Куан пропав безслідно. Ко-лись, за володіння п'ятої ди-настії, при дворі видавали ки-нугу "Мо-Імо", себто, "Під-ручник, як викладати під-зріня одного прогного другого". Не знаю, чи читають що кину-тепер у північних провінціях, та заветься, що так, бо най-вищий сенат судейського дво-ра Ней-те разурас діставав зажелання, в яких мене обвинувачували у дуже великих прогірках і проступках, за-жучи на це, що "мої воїки не є "дзі-ші-ші", правилим військом, а "дзі-лу-дуань-ші-ші", грабниками по доро-гах і селам, кунхун, "хай-кон-"

"Може бути, я був замало строгий для своїх воїків, тому що старався бути добрим для всіх, і знаю, що ніхто не може бути досконалим. Я ніколи не допитувався їх, про котрого бачи справедливості, а по кот-рого бачи мене. Всєж інтри-ги моїх ворогів довели до того, що на мій табір у мі-сті Шаун-Лін вислали військ з предложем сі-сін, себто військ, при чому в такому ви-падку до мене не відносилася би тринадцять два степені мук. Тої я вислав у поїзті шу-ан-анський тюрму та дав при-каз Чжу-Чжен-Куану прийти до мене через границю. І так ми пішли походом через Мон-голію, фізично по дорозі да-рунки для піддержки призи-ни та побивали всіх, що ста-рився нас зупинити, однак бо-рався милосердя для тих, хто нас відносився ласкаво та виявляв для нас ю-лі-куан-тє-ї, братній пошанок, "бу у-чє-ї". Лю-Цє-ї говорив, що найвищу досконалість ми че-раємо в братерстві всіх лю-дей, а тому я ніколи не позва-ляв моїм воїкам, щоби вони будували прапиди з відрубаних голів полонених.

Син-Фу замовк. Оба — він і перекладач — говорили дов-ге скоро. Син-Фу говорив мо-вою південного Китаю, а перекладач був Корейсь. Оба двоє втомлювали від довгої бесіди. Син-Фу роздумував, як пояснити свою поєву в Дале-кохосній республіці, а потім в Іркутську.

Вкінці Син-Фу дав знак пе-рекладачеві та мені й тово-рив даліше:

— Ми прийшли у піскову пустиню округи Хан-Ау, де за-місць опису знайшли е-н-чє-тє-ї, гори піску. На північ від нас була У-гра, на південь, де сон-це звертається до заходу, Ти-бет, а на заході — О-Го, ро-гі Си. Ми пустилися на захід, і доки не прийшли в Росію, до Бурятів, у Селенгінській аймак на ріці Селензі, Юн-Дар, у долині, якою можна дійти до самого Шал-Тоу-Лу-Ісхін, Верхнеудінська, де напалку до мене не відносилася своїх військ. Однак я там мене переслідували вороги, тому нас мусили піснати за Байкал, в О-Го, в Росію. Те-пер я бачу, що багато людей не є досконалих, а коли я не досконалих, то інші навіть да-лекі від того, щоби шукати дороги до досконалості. Вони не звертають уваги на мораль-ність і поведінку та не старю-ються, так як я, через усе життя шукати правди.

Я попросив Син-Фу пере-класти мою відповідь:

— Я дуже вдячний за ваш короткий опис життя, який говорив про нашу доскона-лість. Узявши собі ясно, що я ваш полк, у якому недостає деякі, політпротівної комі-сії, є досконалим. Школи, те-арт, лекції — все те повинно бути в полку. Засяте мене, згадайте ваші уваги щодо того, щоби побачити наших зем-ляків знайшли скоршу подто-ду.

На це Син-Фу відповідав че-рез перекладача:

— Освіта торкається всіх людей і моральних питань, не хоче перекладати, моя рб-

"Цзяо-хуа, освіта, старіється зрозуміти правду, однак во-на не повинна впасти в по-милку; вона повинна виходити з серця та моралі й опира-тися на чужин, помилках людської істоти. Я щасливий, що можу звати зсвяти мої думки, однак я чужий аж нащо незначний, тому стади-ся, що ваш вибір упав на ме-не. Тим, безсумнівно, я хо-чєте оцифти спосібності лю-дин, які нафліжкі алячна, що не може відмовити такої дурнищини.

Син-Фу встав і подав мені руку, яку саму холоду, як його очі. Перекладач-Корє-є як подавав мені руку, на знак пошани зняв окуляри.

Вечером прийшов до мене з гостинію інший Китаєць, чого-їз голісеньким черепом, чорно зодягнений. Лише його волю було байдуже, що є при-кметне для курців опію. Виси-ма обголені, а на боролі сторчалю кідьки "чорних, рід-них волосків. На його лиці спочивала, якесь неприємна, хитра усмішка.

Серед Китаїців дуже поши-рена привичка передавати со-бі вайномовні новини. Коли стрі-тунгійшів Китаїців, може бути певні, що вони говорять про третью, Я бачив Бо-Ця-Ля. Він купував капусту в Шен-Шен". А другий на-півно до хату "3-якою він пішов у доту Жен-Чу-Хена". Тому мене зовсім не здивува-ло, коли гість сказав:

— Син-Фу була, полковник Син-Фу була, мою Лу-І-Чжао, мою говорив російськ, моя рб-

